YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä joulukuuta 1976 *

Asiassa 33/76,

jonka Bundesverwaltungsgericht (VII jaosto) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

1) **Rewe-Zentralfinanz eG**, Köln,

2) **Rewe-Zentral AG**, Köln,

vastaan

Landwirtschaftskammer für das Saarland, Saarbrücken (Saarlandin maatalouskamari),

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 5 ja 9 artiklan sekä 13 artiklan 2 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja P. Pescatore sekä tuomarit J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco ja A. Touffait,

julkisasiamies: J.-P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Bundesverwaltungsgericht on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 23.1.1976 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.4.1976, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä ETY:n perustamissopimuksen 5 ja 9 artiklan sekä 13 artiklan 2 kohdan tulkinnasta.

2 Kysymykset on esitetty hallintoriita-asiassa, joka koskee muutoksenhakijoina olevien valittajien vuonna 1968 ranskalaisten omenoiden tuonnista suorittamaa kasvien terveystarkastuksista perittävää maksua, jonka katsottiin olevan vaikutukseltaan tullia vastaava maksu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 39/73, Rewe-Zentralfinanz eGmbH, 11.10.1973 antamassa tuomiossa (Kok. 1973, s. 1039).

Muutoksenhakumenettelyn vastapuoli hylkäsi valittajien vaatimukset maksupäätösten kumoamisesta ja suoritettujen maksujen palauttamisesta (korkoineen) sillä perusteella, että niitä ei voitu ottaa tutkittaviksi *Verwaltungsgerichtsordnung*in (hallintotuomioistuinmenettelyä koskeva laki) 58 pykälän mukaisten määräaikojen noudattamatta jättämisen vuoksi.

3 Ensimmäisessä kysymyksessä yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan, onko tapauksessa, jossa kansallinen viranomainen rikkoo vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevaa kieltoa (ETY:n perustamissopimuksen 5 ja 9 artikla sekä 13 artiklan 2 kohta), yhteisön yksityisellä oikeussubjektilla yhteisön oikeuden mukaan oikeus vaatia hallinnollisen toimenpiteen kumoamista tai peruuttamista taikka suoritetun maksun palauttamista tai molempia, vaikka hallinnollisesta toimenpiteestä ei voida menettelysääntöjä koskevan kansallisen oikeuden mukaan valittaa määräaikojen päättymisen vuoksi.

Toisessa kysymyksessä yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään selvittämään, onko asia näin ainakin siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että yhteisön oikeudessa määrättyä kieltoa on rikottu.

Siinä tapauksessa, että vastataan myöntävästi kysymykseen oikeudesta vaatia palautusta yhteisön oikeuden perusteella, kolmannessa kysymyksessä yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan, sisältyvätkö maksun palautusta koskevaan oikeuteen myös korot, ja jos sisältyvät, mistä ajankohdasta ja minkä suuruiset.

Ensimmäinen kysymys

4 Muutoksenhakumenettelyn vastapuoli ja kansallinen tuomioistuin eivät kumpikaan aseta kyseenalaiseksi kanteen kohteena olevien maksujen lainvastaisuutta.

On kuitenkin täsmennettävä, että vaikka ETY:n perustamissopimuksen 13 artiklan 2 kohdan välittömään oikeusvaikutukseen voidaan vedota vasta 1.1.1970 lähtien, eli siirtymäkauden jälkeen, kyseisten maksujen kantaminen oli jo aikaisemmin lainvastaista 25.10.1966 annetun neuvoston asetuksen N:o 159/66/ETY (EYVL N:o 192, 27.10.1966) 13 artiklan 1 kohdan perusteella, jolla ne poistettiin hedelmien ja kasvisten osalta 1.1.1967 alkaen.

5 Perustamissopimuksen 13 artiklassa määrätyllä kiellolla ja asetuksen N:o 159/66/ETY 13 artiklassa säädetyllä kiellolla on välitön oikeusvaikutus, ja niissä perustetaan yksityisille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojattava.

Perustamissopimuksen 5 artiklaan sisältyvän yhteistyöperiaatteen mukaisesti yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten välittömään oikeusvaikutukseen perustuvan yksityisten oikeussubjektien oikeussuojan varmistaminen kuuluu kansallisille tuomioistuimille.

Asiaa koskevan yhteisön sääntelyn puuttuessa kunkin jäsenvaltion sisäisessä oikeusjärjestyksessä on määritettävä toimivaltaiset tuomioistuimet ja annettava menettelysäännöt niitä oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan yhteisön oikeuden välittömään oikeusvaikutukseen perustuvat yksityisten oikeudet. Kyseiset menettelysäännöt eivät kuitenkaan saa olla epäedullisempia kuin vastaavaa kansallista oikeussuojakeinoa koskevat säännöt.

Perustamissopimuksen 100–102 ja 235 artiklan mukaan sallitaan tarvittaessa jäsenvaltioiden asiaa koskevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten välisten eroavuuksien korjaamiseksi välttämättömien toimenpiteiden toteuttaminen, jos eroavuudet ovat omiaan aiheuttamaan vääristymiä tai vahingoittamaan yhteismarkkinoiden toimintaa.

Tällaisten yhdenmukaistamistoimenpiteiden puuttuessa yhteisön oikeudessa perustettuja oikeuksia on käytettävä kansallisissa tuomioistuimissa kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelysääntöjen mukaisesti.

Asia olisi toisin ainoastaan, jos kyseiset menettelysäännöt ja määräajat johtaisivat siihen, että olisi käytännössä mahdotonta käyttää oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojattava.

Näin ei ole, kun oikeussuojakeinojen käyttämiselle vahvistetut määräajat ovat kohtuulliset.

Tällaisten määräaikojen asettaminen veroasioita koskevien oikeussuojakeinojen käyttämiselle tarkoittaa sitä, että sovelletaan oikeusvarmuuden perustavanlaatuista periaatetta, jolla suojataan sekä maksuvelvollista että asianomaista viranomaista.

6 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että yhteisön oikeudessa ei sen tässä kehitysvaiheessa estetä vetoamasta kansallisessa lainsäädännössä oikeussuojakeinojen käyttämiselle säädetyn määräajan päättymiseen sellaista yksityistä vastaan, joka kansallisessa tuomioistuimessa riitauttaa kansallisen viranomaisen päätöksen sillä perusteella, että päätös ei ole yhteensopiva yhteisön oikeuden kanssa, ottaen kuitenkin huomioon, että oikeussuojakeinoja koskevat menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin vastaavaa kansallista oikeussuojakeinoa koskevat säännöt.

Toinen kysymys

7 Se, että yhteisöjen tuomioistuin on antanut ratkaisun perustamissopimuksen rikkomista koskevaan kysymykseen, ei vaikuta ensimmäiseen kysymykseen annettuun vastaukseen.

Kolmas kysymys

8 Ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

9 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan liittotasavallan hallitukselle, Italian tasavallan hallitukselle, Yhdistyneen kuningas-

kunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Bundesverwaltungsgerichtin 23.1.1976 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Yhteisön oikeudessa ei sen tässä kehitysvaiheessa estetä vetoamasta kansallisessa lainsäädännössä oikeussuojakeinojen käyttämiselle säädetyn määräajan päättymiseen yksityistä oikeussubjektia vastaan, joka kansallisessa tuomioistuimessa riitauttaa kansallisen viranomaisen päätöksen sillä perusteella, että päätös ei ole yhteensopiva yhteisön oikeuden kanssa, ottaen kuitenkin huomioon, että oikeussuojakeinoja koskevat menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin vastaavaa kansallista oikeussuojakeinoa koskevat säännöt.**

2) **Se, että yhteisöjen tuomioistuin on antanut ratkaisun perustamissopimuksen rikkomista koskevaan kysymykseen, ei vaikuta ensimmäiseen kysymykseen annettuun vastaukseen.**

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars Sørensen

Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä joulukuuta 1976.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti